

Examinar incumbensas e prestaziuns dal chantun

La regenza propona da renviar l'incumbensa parlamentara da la fracziun liberaldemocratica

DA MARTIN CABALZAR

■ **La regenza refusa d'elavurar in program da distgargia analog a quel da 2003 sco quai che la fracziun liberaldemocratica ha pretendi en sia incumbensa parlamentara. Anzi ella preferescha in proceder che tegna quint da las relaziuns actualas areguard il temp ed areguard la metoda.**

En sia incumbensa sa referescha la fracziun ad in studi publitgà dacurt davart las expensas dals chantuns per l'administraziun e per las vias. En questa cumparegliaziun fa il Grischun plitost nauscha figura. Era sche la cumparegliabladad effectiva en tals studis è adina relativa è la fracziun liberaldemocratica tuttina da l'avis che questa cumparegliaziun stuess vegnir examinada pli detagliadamain. «Sco quai ch'il pegiurament permanent da las finanzas chantunalas mussa exista propi la necessitad», pretenda il premsegnant deputà *Urs Marti* (pld Cuir).

Pachet da spargn cumplessiv da 2003

Avant 10 onns saja il chantun Grischun stà confruntà cun ina dumonda sumeglianta. La regenza haja preschentà quella giada in pachet da spargn cumplessiv che saja alur era vegnì acceptà dal cussegl grond. Sco consequenza da quel haja il chantun pudì metter en urden sias finanzas. Tenor Urs Marti hajan er entradas supplementaras betg budgetadas contribuì lur part al meglierament da la situaziun finanziaria dal chantun.

Il president da la citad da Cuir è da l'avis che oz, 10 onns pli tard, s'imponia dar far danovamain in'examinaziun d'incumbensas ed expensas, era perquai che la situaziun finanziaria è ussa puspè pli nauscha, e quai senza pudair

En num da la fracziun liberaldemocratica ha deputà Urs Marti (pld Cuir) motivà l'incumbensa concernent l'examinaziun da las incumbensas e prestaziuns dal chantun.

FOTO R. CAGLIA

sperar sin entradas supplementaras betg budgetadas. Tenor la fracziun liberaldemocratica duain vegnir elavuradas per tut ils departaments e per tut las incumbensas propostas da spargn e da structura.

Mantegnair l'equiliber finanziel

En sia risposta punctuescha la regenza che tant la constituziun chantunala sco la lescha da finanzas obligheschian il chantun da tegnair sias finanzas en equiliber. Deficits structural stoppian vegnir evitads. In consens cun l'incumbensa inoltrada da la pld dettia segir per la tenuta che la politica da finanzas duai vegnir concepida consequentamain uschia che las directivas da la politica da finanzas pon vegnir ademplitas.

Situaziun betg cumparegliabla cun 2003

La regenza è dentant da l'avis che la situaziun actuala na saja betg cumparegliabla cun quella da 2003. Da quel temp aveva il chantun stuì registrar sis onns a la lunga deficits sco er saldos da finanziaziun negativs. En questa perioda haja il chantun plinavant absorbà passa 100 milliuns da l'agen chapital per curclar ils deficits, constatescha *Barbara Janom Steiner*. La fin da 2003 muntavia l'agen chapital anc a stgars 14 milliuns. Ultra da quai haja il plan da finanzas 2004–2007 mussà cifras fitg cotschnas cun deficits tranter 100 e 150 milliuns.

Las vistas finanzialas actualas dal chantun mussian percenter bain ina si-

tuaziun che sa pegiuria, ma che na saja tuttina anc betg cumparegliabla cun 2003. Il preventiv da 2014 mussa in deficit da 58 milliuns, la planisaziun da finanzas 2015–2017 fa quint cun deficits da fin a 100 milliuns. Il chantun haja però anc betg preschentà cifras cotschnas en ils quints dals ultims onns. Cuntrari a l'onn 2003 saja però avant maun oz in agen chapital substanzial.

Motivs per il regress

Las perspectivas finanzialas turbadas vegnian era chaschunadas dal regress dals retgavs, constatescha la regenza. Il motiv principal per la situaziun finanziaria pli difficila sajan dentant las expensas. Ina part considerabla da las grevezas supple-

mentaras dals ultims trais onns saja la consequenza da revisiun da leschas sco la refurma da la giustia, la finanziaziun da la tgira, la finanziaziun dals ospitals, l'autorità per la protecziun d'uffants e creschids e betg l'ultim era la lescha da scola. «Questas revisiuns engrevgeschan il chantun mintg'onn cun var 50 milliuns», scriva la regenza. Il cussegl grond haja decidì en quest connex da spustar grevezas da las vischnancas al chantun en la dimensiun dad annualmain 26 milliuns. Er da la refurma da la gulivaziun da finanzas vegnian las finanzas dal chantun engrevgiadas supplementarmain. Il cussegl grond haja en quest connex spustà sin il chantun ulteriuras grevezas en la dimensiun da 22 milliuns.

Regenza vul metter prioritads e prender mesiras punctualas

Per la regenza èsi fitg impurtant da metter prioritads e da prender mesiras punctualas per meglierar las finanzas chantunalas. Per ils secturs cun custs intensivs sur la media sco er tar contribuziuns generalmain dinamicas duain vegnir examinadas e realisadas sistematicamain pussaivladads d'optimaziun. Ensemen cun las amortisaziuns da las contribuziuns d'investiziun furman las contribuziuns a terzas varts la part principala dad 1,2 milliardas dal total da las expensas dal preventiv 2014. Ellas surpassan ils custs per l'administraziun centrala (custs da persunal, custs materials ed ulteriurs custs da manaschi) per bunamain ina mesa milliarda. «Respargns substanzials fissan pia realisabels mo cun ina reduziun rigurusa da las prestaziuns», constatescha la regenza concludend.

Sin fundament da questas explicaziuns refusa la regenza actualmain d'elavurar in program da distgargia analog a quel da 2003 e propona en il medem temp da refusar l'incumbensa dals liberaldemocrats.